

Umowy handlowe: czym zajmuje się UE

UE negocjuje umowy handlowe na całym świecie, ale wymagają one zatwierdzenia przez Parlament Europejski. Zapoznaj się z ogólnym zarysem toczących się negocjacji.

Rola umów handlowych

Umowy handlowe są jednym z kluczowych elementów [polityki handlowej UE](#), ponieważ są jedną z głównych sił napędowych wzrostu gospodarczego. W 2022 r. UE była drugim [największym na świecie eksporterem towarów i usług](#) (14%), za Chinami (18%), ale przed Stanami Zjednoczonymi (10%). W 2022 r. była też drugim największym importerm (15%), za USA (16%) i Chinami (13%).

[Nowe umowy handlowe](#) oferują europejskim przedsiębiorstwom nowe możliwości biznesowe, co prowadzi do powstania większej liczby miejsc pracy, natomiast konsumenci mogą oczekiwać większego wyboru i niższych cen.

Istnieje obawa, że umowy handlowe mogą powodować redukcję zatrudnienia w niektórych sektorach ze względu na większą konkurencję, ale umowy handlowe zawsze tworzą więcej miejsc pracy niż ich likwidują. Kolejna obawa dotyczy obniżenia wysokich norm jakości produktów, takich jak żywność. Jednak ze względu na to, że UE reprezentuje tak duży rynek, jest ona w stanie narzucić swoje normy przedsiębiorstwom zagranicznym. Dla posłów normy jakości to nieprzekraczalna granica w umowach handlowych i wszelkie próby ich obniżenia mogą być powodem odrzucenia umowy. Ponadto negocjatorzy z ramienia UE często włączają do umów handlowych klauzule dotyczące praw człowieka i praw pracowniczych, aby poprawić sytuację w kraju, z którym UE prowadzi handel.

Rodzaje umów

UE zawiera różne rodzaje umów z krajami. Mogą one skupiać się na ograniczaniu lub eliminowaniu barier taryfowych lub tworzeniu unii celnej dzięki zniesieniu ceł i ustanowieniu wspólnych stawek celnych dla importerów zagranicznych.

Nie dotyczą one jednak tylko ceł. Mogą również dotyczyć inwestycji i postępowania w przypadku sporu o inwestycję. Na przykład gdy przedsiębiorstwo uważa, że decyzja rządu wpływa na jego inwestycje w danym państwie. Duże znaczenie mają również bariery pozataryfowe, takie jak normy dotyczące produktów (na przykład UE wprowadziła zakaz stosowania niektórych hormonów w hodowli bydła z powodów zdrowotnych).

Umowy mogą również chronić tradycyjne produkty spożywcze z Europy poprzez skłonienie państw do rozpoznawania oznaczeń geograficznych. Oznacza to, że oznaczeń produktów można używać tylko wtedy, gdy są one wyprodukowane w regionie i zgodnie z tradycją, z którą są związane. Oznaczenia te chronią produkty przed przywłaszczeniem lub podrobieniem zarejestrowanej nazwy i gwarantują konsumentom prawdziwe pochodzenie produktu. Takie produkty to np. francuski szampan, grecki ser feta czy polska wódka.

Ochrona europejskich produktów spożywczych

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/protecting-europe-s-delicious-specialities_N01-AFPS-201111-GIAC_ev

Europa

UE i Wielka Brytania uzgodniły umowę o handlu i współpracy określającą warunki handlu, takie jak [zerowe kontyngenty i cła](#) oraz zasady uczciwej konkurencji.

Ameryka Północna

Umowa o wolnym handlu z Kanadą, znana jako kompleksowa umowa gospodarczo-handlowa (CETA), weszła tymczasowo w życie 21 września 2017 r. Wejdzie w pełni w życie, gdy wszystkie kraje UE ją ratyfikują.

Jeśli chodzi o USA, Rada UE zatwierdziła mandaty negocjacyjne dotyczące porozumienia w sprawie zniesienia ceł na towary przemysłowe i wzajemnego uznawania oceny zgodności. Dalsze kroki pozostają do ustalenia. W czerwcu 2021 r., UE i USA powołały Radę UE-USA ds. Handlu i Technologii, która ma ułatwić wspólną pracę nad kwestiami w obszarze światowego handlu, gospodarki i technologii oraz pogłębiać relacje handlowo-gospodarcze.

Azja

[Umowa o partnerstwie gospodarczym między Unią Europejską a Japonią](#) weszła w życie 1 lutego 2019 roku, a [umowa z Wietnamem](#) w 2020 r.

Z **Chinami** nie są prowadzone negocjacje w sprawie wolnego handlu. We wrześniu 2020 r., [UE i Chiny osiągnęły porozumienie gwarantujące](#), że 100 produktów europejskich i 100 produktów chińskich będzie prawnie chronionych przed kradzieżą nazwy na rynkach drugiej ze stron.

Parlament zatwierdził porozumienie 11 listopada 2020 roku. W ciągu najbliższych czterech lat umowa zostanie rozszerzona o kolejne 175 europejskich i chińskich produktów. W grudniu 2020 r. UE i Chiny w zasadzie zakończyły negocjacje w sprawie [kompleksowej umowy inwestycyjnej](#). Umowa zapewni inwestorom z UE większy dostęp do rynku chińskiego.

Oceania

W czerwcu 2022 r. UE i Nowa Zelandia zawarły umowę o wolnym handlu. [Parlament zatwierdził ją 22 listopada 2023 roku](#). Zanim wejdzie w życie, wymaga również zatwierdzenia przez Radę.

Ameryka Łacińska

Najnowsze porozumienie zatwierdzone przez Parlament to [umowa z Chile](#) z 29 lutego 2024 r., aktualizująca wcześniej istniejącą umowę. Nowelizacja umożliwi bezcłowy dostęp dla około 99,9% eksportu UE. Według szacunków, spowoduje to wzrost o nawet 4,5 miliarda euro. Jednocześnie UE uzyska łatwiejszy dostęp do ważnych surowców, takich jak lit i miedź. Wrażliwe produkty rolnicze, takie jak mięso, niektóre owoce i warzywa oraz oliwa z oliwek, nie będą podlegać tej liberalizacji.

Zasadnicze porozumienie z krajami Mercosuru zostało osiągnięte w czerwcu 2019 r., ale wymaga zatwierdzenia przez Radę i Parlament Europejski

Negocjacje z Meksykiem dotyczące unowocześnienia ogólnej umowy między UE i Meksykiem rozpoczęto w czerwcu 2016 r. Porozumienie polityczne osiągnięto 21 kwietnia 2018 r., jednak nadal musi zostać zatwierdzone przez Radę i Parlament Europejski, aby mogło wejść w życie.

Południowy region Morza Śródziemnego i Bliski Wschód

Istnieją różne umowy, w tym układy o stowarzyszeniu, mające na celu przede wszystkim zwiększenie wymiany handlowej. Prowadzi się również rozmowy na temat rozszerzenia zakresu tych umów na dziedziny takie jak rolnictwo i normy przemysłowe z poszczególnymi krajami.

Rola Parlamentu

Od wejścia w życie Traktatu z Lizbony w 2009 r. umowy handlowe wymagają zatwierdzenia przez Parlament, zanim będą mogły wejść w życie. Posłowie muszą również być regularnie informowani o postępach w negocjacjach.

Parlament udowodnił już, że nie zawaha się skorzystać z prawa weta, jeżeli ma poważne obawy. Na przykład w 2012 r. posłowie odrzucili Umowę handlową dotyczącą zwalczania obrotu towarami podrobionymi (ACTA).

Umowy obowiązujące, oczekujące na podpis lub ratyfikację lub będące w trakcie negocjacji

Umowy obowiązujące		
Albania	Izrael	Papua-Nowa Gwinea
Algieria	Jamajka	Peru
Andora	Japonia	Republika Południowej Afryki
Antigua i Barbuda	Jordania	Saint Kitts i Nevis
Armenia	Kamerun	Saint Lucia
Azerbejdżan	Kanada	Saint Vincent i Grenadyny
Bahamy	Kazachstan	Salwador
Barbados	Kolumbia	Samoa
Belize	Komory	San Marino
Bośnia i Hercegowina	Korea Południowa	Serbia
Botswana	Kosowo	Seszele
Chile	Kostaryka	Singapur
Czarnogóra	Lesotho	Suazi
Dominika	Liban	Surinam
Dominikana	Liechtenstein	Szwajcaria
Egipt	Macedonia Północna	Trynidad i Tobago
Ekwador	Madagaskar	Tunezja
Fidżi	Maroko	Turcja
Ghana	Mauritius	Ukraina
Grenada	Meksyk	Wielka Brytania
Gruzja	Mołdawia	Wietnam
Gujana	Mozambik	Wybrzeże Kości Słoniowej
Gwatemala	Namibia	Wyspy Owcze
Honduras	Nikaragua	Wyspy Salomona
Irak	Norwegia	Zimbabwe
Islandia	Okupowane terytoria palestyńskie	
Oczekujące na podpis lub ratyfikację		
Argentyna	Haiti	Republika Zielonego Przylądka
Benin	Kenia	Rwanda
Brazylia	Liberia	Senegal
Burkina Faso	Mali	Sierra Leone
Burundi	Mauretania	Tanzania
Chiny (umowa inwestycyjna)	Niger	Togo
Gambia	Nigeria	Uganda
Gwinea	Nowa Zelandia	Urugwaj
Gwinea Bissau	Paragwaj	
Negocjowane		

Australia	Indie	Singapur (umowa cyfrowa)
Filipiny	Indonezja	Tajlandia

Źródło: Komisja Europejska (listopad 2023 r.)

Więcej o polityce handlowej UE

- [Zapoznaj się z naszą infografiką na temat pozycji UE w światowym handlu](#)
- [Wojny handlowe: Jak Unia może odpowiedzieć na nieuczciwe praktyki handlowe?](#)

Ten artykuł był pierwotnie opublikowany 19 października 2016 r.; ostatnia aktualizacja: listopad 2023.

Więcej informacji

[Strona Komisji Europejskiej poświęcona umowom handlowym \[EN\]](#)
[Komisja Handlu Międzynarodowego](#)
[TiSA: rekomendacje Parlamentu](#)